

Latweeschu Nwises.

Nr. 19.

Zettortdeenâ 7. Mai.

1853.

Druckerts pee S. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

Ta ta ehrges!!

Battabban Wahzu Nwises lassijn, ka Eulante taggad lohti leelas skunstigas un dahrgas ehrges buhwejoht, kas tikschoht Liwerpoles pilfatâ sw. Turra basnizâ eeliktas, un kas par wissu pasauli gan tahs leelakas un arri tahs dahrgakas buhschoht, jo tahs ehrges bes tahm stabulehm jaw libds 15000 luidohrus *) maffajoh. Tahs plehschas pee schihm ehrgelohm tiks ar ugguns-maschinehm bes zilwefeem mih-tas. — Etur gudra pasause!!

G. F. S.

Sirnektu paweddeenu smalkums.

Dabbas luhkotaji raksta, ka eelsch weena weeniga sirnektu paweddeena rohnahs (60,000) feschdesmits tuhstoschi sagreesti smalki paweddeeni. — Kad weens jauns sirnektis sahl paweddeenus tairiht, tad tschetri simti schahdu paweddeenu istaisa 3 paweddeenus no weena isauguscha sirnektu. Tschetri millijoni paweddeenu no jauneem sirnekteem kohpâ ne turra zilweta bahsdas-matta stiprumu. Apdohma Deewa leelu gudribu!

Ch. Belling.

Gudrs frohdsineeks.

Leelâ pilfatâ, fo sauz Wiena pilfatu, kahds gudrs frohdsineeks bija nopirzis pusch-muzzu ar ollendischeem silkeem (ehringeem). Silki wairs ne bija prischi un frohdsineeks us to dohmaja,

*) Weens luidohrs welt wairat ka 3 rubuti muhsu nanda, tas buhtu wairat ka preezants tulstoschu rubuti f., to tahs ehrges jaw taggad maffa.

ka warretu schohs silkus ahtri pahredoht. Ko darrija? Leel Nwises eelikt, ka effoht dabbujis pusch-muzzu ar maseem smeekigeem ollendischeem silkeem, un ka effoht weenam silkim wehderâ eelizzis selta naudas dukkatu (tikpat kâ 3 rubul.) Kurram silku pirzejam laime buhs scho silki nopirkt, tas silki un naudu warr paturrecht.

Us wakkaru frohds pilns ar laudim. Rates ehd un zerre to selta silki dabbuht. Bes derschanas arri ne warr buht, jo silki sahligi; tã gudram frohdsineektam no-ehd weenâ wakkara gandrihs pusch-muzzu silku un isdserr pusch-muzzu allus. Kad nu jaw silki eet us beigu eeblanjahs darba-wihrs kahds: es esmu tas laimigais, mannam silkim dukkats wehderâ. Frohdsineeks eesanzahs: Nu brahlit! par to laimi gan wehl warretu kahdu silki panemt un kahdu stohpu allus dsert! Bet darba-wihrs atbild: pateizohs, juhsu allus irr skahs un juhsu silki irr sahligi, paleezet wesseli. — Tahdu gudru frohdsineektu pee mums naw truhkuma. Kã arri warretu bes tahdas gudribas tik dauds brandwihna isshenkeht? Un zil nowehligi muhsu frohdsineeki irr! Paschi istaisa preeksch laudim leelas balles (dantschus) lai laudis tik sanahf dsert.

H. R.

Kalpi.

(Stattees Nr. 18.)

Wihrs atbildeja; Bet mihla, mihla seewina, tu effi prahtiga seewa, — kã tu tad grippi libdseht?

Seewa sazzija: klaus! Mums buhs schohs laudis glahbt un libdseht. Tew wairjadsetu katrã swehtdeenas wakkara kalpus likt sanahf,

un ar teem kahdu stundinu mihligi kohpâ buht. Tad tu ar winneem warretu isrunnatees, it kâ tew tihl, winneem ko preekschâ lassihl, arri par semmes kohpschanu runnaht un winneem schahdu tahdu labbu padohmu doht. To tew wajag labbaki sinnaht, ne kâ mannim. Es dohmaju, tahdâ wihsê gan warretu dandf labbu darriht.

Wihes sazzija: At juhs seewas, juhs gudras seewas! Pascha Salamana gudriba prett jums tik tihra negudriba, tihra negudriba! — Ne, mihlajs behrens, to tu tik tâ aplam runna, ne nemm man par launu! Teiz man jel, woi tad man buhs kalpeem par mahzitaju buht? —

Winni wehl scho un to runnaja, un lai arri wihes pehdigu wahrdu patureja, to mehr winnam nemeers sirdi palikke, labpraht gribbeja, lai atkal seewa eesahkoht par scho leetu runnaht; brihscham arri schahs runnas pats usnehme; — bet seewina ne ko ne atbildeja, sinnadama, ka tâ labbaki buhschoht.

Tâ nu weffels mehnes aisgahje; rentes fungam atkal dandf behdas bij ar saweem laudim, tâ ka kahdâ deenâ pats eesahje: Seewina, tew tatschu bij taisniba, mums par teem kalpeem jagahda. — Woi tu nu pats redsi? winna wajajaja. — Pateesi, tâ dohmaju! — Wihram seewa rohku sneedse, un — nu abbi bij weenâ prahdâ. Drihs wihs bij norunnahts, un pirmâ sesdeenâ, kad kungs atkal kalpeem algu aismaksaja, winsch us teem sazzija: Woi ne gribbeet rihdâ mannâ istabâ nahkt? Labpraht ar jums swehdeenu noturretu, kâ peenahkajs. Kas nu gribb, tas lai paleek, lai eet krohgâ; bet kas gribb nahkt, man mihlajs weesis buhs. Us wakkar, pulksten seschôs juhs gaidischu; bet turrat stundu. Woi juhs gribbat nahkt?

Laudis par scheem wahredeem lohti brihnijahs, nu dascham gan ne bij ihsti pehz prahda. Arri pascham rentineekam bischke bail bij, ne sinnadams, ko winsch tad ihsti ar teem laudim eesahkschoht, ja tee nahktu; winsch pee sewim dohmaja, at kaut jel tas wakkars jau buhtu pagallam. — Bet wehl weffelu deenu winnam bij jagaida, kamehr dabbuja sinnaht, kâ nu buhs.

Kad nu swehdeenâs wakkarâ ta nolitta stunda nahje, kunga nammâ 15 kalpi bij sanahkschi un gaidija appaksch tanni leelâ istabâ, kur neddelas algu ismaksaja. Gan gaspascha druszin nopuhthas, ka skaidri isbehrsta istaba paschâ swehdeenâ atkal buhs samihdita, bet schoreis apmeerinajahs un kungs sazzija: Kas eesahzis, tam jabeids. Tur bij tas leelajs kalps, kas bij pahr wisseem, tas Aufs ar sawu beedri, ko jau pasihstam, un wehl 12, no kam 5 no polwerkeem bij sanahkschi. Apsehdeetees! sazzija kungs, tohs mihligi apswiezinajis; tee zitti gan ne nahkt, tad lai nu mehâ raugam, kâ warredami, sew laiku kaweht.

Pautini apsehдахs; wissi sawus swehdeenâs swahrkus bij apgehbruschu, kahdôs it kohschi isstattijahs, bet kur sawas zepures list? weens winnu bahse appaksch krehflu, ohtrs kabbatâ, leelajs kalps it neschehligi to rohkâs sagnaufe. Tad nu kungs sazzija: Tas irr labbi, ka juhs nahkschi. Jau dohmaju, ka juhs aismirisfeet. Taggad nu skaidri teifschu, kalabb juhs pee mannim esmu aizinajis. Ne us ehschanu un dferschanu, us to mans spihskambaris ne peetiktu; jo arri warr preezatees bes ehschanas un dferschanas. Woi juhs tâ arri ne dohmajeet? Taisniba sakkohht, kamehr schê mnischâ effam, wehl nekad ne effam ihsti isrunnajuschees: probteet tâ prahrtigi isrunnajuschees, kâ labbi draugi. Mehâ tik allasch tâ effam dsihwojuschi, kâ swehschineeki, un brihscham juhs stipri esmu isbahris. Woi nau tees? Juhs gan daschureis buhsfeet dohmajuschu: rentes kungs irr bahrgs zilweks! Woi tâ ne bij? — Laudis smehjahs, un kungs sazzija: Jums teescham taisniba! kungs irr bahrgs zilweks; bet pateesi, winnam nau launa sirds. Juhs manni pawissam ne pasihstat; es juhs arri ne pasihstu; es gan sinnu, ka tew irr wahrds Aufs, un tew Gehrts, un juhs sinnat, ka es esmu tas rentes kungs; — bet tas arri wihs. Jums stahstischu, kas es esmu. Klausat! — Tad nu ausis pazehle, pats leelajs kalps wairs sawu zepuri ne gnause, un rentineeks tâ stahstija;

Pehz sawas fahrtas tahds pats esnu, kà juhs; mans tehws bij kalps Pruschu semmè, un sawu muhschu naw dohmajis, ka es kahds zits buhschu. Mans tehws nomirre, kad wehl maj puijis biju, tik leets, kà taws senfis, Gehrts—teescham tik leets. Manni nodewe pee saimnee-ka. Pehzal palikku par kalpu, un kà tur eerad-dums un likkums irr, ka katram ja-eet saldatòs, ir es esnu saldatòs bijis trihs gaddus, un tas man bij par labbu. Jo tobrihd pee kahda wirs-neeka biju par sullaini, un tas man par leeku mihleja. Kad nu schis no deenesta atstahje un prezejahs, winsch sew muishu nopirke, un us manni sazzija, kad es buhschu isdeenejis, lai pee winna nahfoht par muishas usraugu, man buhschoht labbi pee winna. Kà sazzijis, tà notikke, un pehz weena gadda manni eekikke par usraugu pee kahda polwerka. Passiht, raksiht un rehkinahht sinnaju, un fo ne sinnaju, pats no sewim esnu eemahzijeas, un beidschoht tik tahli esnu nahzis, kà juhs manni taggad redsat ar sawahm paschahm azzim. Tad nu juhs paschi eeraugat, mehss effam labbi draugi; un kas warr sinnahht, kahdi juhs wehl weenreis buhsheet?

Tà stahstija rentes-kungs, bet wehl plascha-ki un ar dauds wairak wahrdeem, ne kà es schè esnu rakstijis, un tad sazzija: Bet nu jums arri no sewim jastahsta. — To neweens ne gribbeja, jo tee lautini wehl bij kà apstulbuschi; bet pa masam eesahje runnahht; rentineeks winnus is-waizaja, kur effoht dsimmuschti, kahdi wezzaki bijuschti, fo effoht peedsihwojuschi, un drihs scho un to stahstija no sawas dsihwes, kur brihscham arri dauds bij ja-smeijahs. Leelas leetas gan ne bij, fo tee stahstija, bet no prasta zilweka muttes ir masas leetas derr par mahzibu, un derrigas, ka draugs tahs apdohma. Gandrihs wiffi ne sohlinu ne bij pahr par sawu ligsdian nahkuschti, un par trihs juhdschm winnu pasauile bij pagallam. Tapehz rentes-kungs winneem is-teize, kà zittur isstatahs un zittadi, ne kà pee mums: kahdas leelas leelas pilsatas effoht ar dauds tuhstoscheem laudim eekschà, un ka no weenas pilsatas us ohtru bes firgeem, tik ar

twaifu no karsia uhdena, ahtri kà wehisch, war-roht braukt. Tikpat winneem stahstija, ka zittàs semmès zittadi semmi kohpyoht, ne kà pee mums; tur ne sehjoht ar rohtu, bet ar leelu maschini, ar fo par laufu brauzoht, un kur masas rennites eekschà, ka grandi paschi isteff un waggàs eekriht, tà, ka ne effoht tik dauds darba un masak maksajoht.

(Turplitam beigums.)

No pahrlabbotas lohpu kohpfschanas.

(Stattès Nr. 16.)

Ne dohmajeet ka ta jau bij wiffa ta pelna, fo es patlabban peeminneju, — wassarà bij wehl ta leelaka. Taggad gohwju man bija masak eeksch staitla kà zitteem gaddeem, bet peena wehl wairak kà wassarà preeksch tam. Jums to gribbedams staidrafi peerahdiht, peelikschu klastu weenu rehkinumu, zik katrà mehnesi pehnà wassarà, kur gohwis bija pehz wezzas moh-des kohptas un zik atkal isgahjuschá wassarà, kur bij dauds masak gohwju, ar ahlawahm un wezspeenehm, zaur zaurim rehkinahhts, es esmu peena dabbujis.

Alspehrnà wassarà 1851 gaddà no 12 Juhni lihds 7to Juhli eeksch 4 neddelu laifu isnahza 44½ stohpu peena no katras gohws rehkinahhts, no 8ta Juhli lihds 4to August 40½ stohpu, no 5ta August lihds 1mo September 47½ stohpa un no 2tra lihds 29to September 39½ stohpu. Turprettim isgahjuschá 1852 gaddà ap to paschu laifu isnahze no 12ta Juhni lihds 7to Juhli 65, no 8ta Juhli lihds 4to August 67, no 5ta August lihds 1mo September 71½, un no 2tra lihds 29to September 47½ stohpa. Tad nu bij wairak isgahjuschá gaddà: pirmà mehnesi 20½, ohtrà 26½, treschá 24, un zettortà 7½ stohpu peena.

Jums tohs wassaras mehneschus talabbad gribbeju preekschá stahdiht, lai Juhss warretu no-jehgt, ka tas peena wairums tik kai nahht zaur to seemas labbo mittinaschanu, ne no tahm wassaras gannibahm, jo tahs ne irr labbakas neds treknakas, ka preekschlaikà. Turflahht arri wehl

bija pehrnâ waffarâ daudî wairaf gohwis atnes-
fuschahs, ne kâ aispehrnâ. Pahrdohmajeet nu
paschi; kad man no katras gohws lihds 20 stoh-
pu peena weenâ mehnesi wairaf eenahf, tad tas
istaisa par 130 gohwim 2600 stohpu, un kad
es nu par mahrfu stohpu pahrdewu, tad tas is-
nahze 4 neddelas laikâ 78 rubl. sudr. wairaf ne
kâ aispehrnâ 1851 gaddâ waffarâ. Woi nu
ne buhs wehrts muhsu gohwis labbaki kohpt un
barroht? Woi us tahdu wihî muhsu puhlinfch
un tehrlinsch par sahlî un milteem ne teef dub-
bulti atlibdînatî?

Prohweschu Jums to saprohtamu darriht,
kâ tee laudis, kas tâ ar lohyu kohpschannu dar-
bojuschees, to parahda, zaur ko tas nahkoht, ka
gohwis labbaki kohptas wairaf peena dohdoht.
Lohps praſſa sawu barribas teefu. Bes tahs
tas ne warr dshiwohht, bet tam waijag nonihft.
Dohdeet lohyam tikkai tik daudî barribas, zif
tam pee dshiwibas ustureschanas waijaga,
tad no ta zitta labbuma ne sagaidiseet, ka tik
ween to, ka tas lohps knappi dshiwis buhs.
Sirgs tad tik sahlî meefâs un spehkâ peenemtees,
gohws tad tik sahlî trefnaka palift jeb wairaf
peena doht, un aitaî tad tik labbaka willa augs,
kad teem pahrakâ mehrâ barribu dohseet, ne kâ
teem pee winnu dshiwibas iswillfchanas waija-
ga. Kahds labbums Jums atlezz, kad Juhî par
seemu diwi gohwis turreet, un tahs jums ir
pawaffarâ ehdama truhkuma labbad zillajamas?
Zits ne kahds, ka tahs buhs par seemu labbu
teefu ehdamo apehduschas, un pawaffarâ wehisch
tahs gandriht gar semmi puhtihî. Bet dohdeet
to teefu ehdamo tikkai weenai gohwei, tad no
schihî buhs ko zerreht. Pawaffarâ gannâs is-
laista springehs, zaur purwjeem un dumbrajeem
kâ breedis zaur ees, un katris to uskattoht pa-
preezasees. No tahdas weenas gohws Juhî
peena wairaf isflaukseet, ne kâ no pahra lohti
wahji mittuschahm gohwim. Kurra gohws gan
ahtraki sahlî laikâ atreetehts, woi ta kas pa-

waffarâ seena truhkuma labbad ar garrkuhtu sal-
meem barrotas, ko mihsteklîs smalkakus salau-
seet, jeb woi ta kas zauru seemu labbi mittusi?
Redseet, uhdena grabpîs, kad tas jau ar muttuleem
sahzîs wahritees, tik ahtri ne nostahsees, kad tam
irr masaku uguni appalschâ pakurfeet. Tapatt
tas arri irr ar lohyu, kad tas buhs seemâ labbi
mittis, pawaffarâ kad wehl naw labs sahlîs
laiks, tik ahtri wahjas ne palifts, un kad sahlîs
wakkarâs no gannibahm ar pilnu wehderu mahjâ
nahft, tad arri tesmens buhs labbi eereetejis un
flauzeja deenu par deenu wairaf peena flauzeng
pahrneffihîs.

Tee laudis darra nudeen gluschi neprachtigi,
kas par seemu wairaf gohws lohyu paturr, ne ka
tee eespehî ismittinaht. Tas ne buht tâ naw ka
zitti dohma: mums jaw irr leelas gannibas,
lohyi jaw us tahm sahlîs laikâ atehdisees un tad
papillam peena doht. (Zurplitan wairaf.)

2) Mibfla.

Mutte gan

Beetruhft man;

Dwaschu arr

Wiltt ne warr,

Mehmulis

Ne esnu wiff.

So kad mannu dusu beigschu,

Simteem flannigi tad teiffchu

Lai nu eet

Us jauku weet!

Mannim flau!

Dwehle naw;

Newa prahts

Dahwinahts,

Sirdehsti

Ne kad bij,

Tomehr fluffu ne paleetu,

Kad tee zitti dseet ar spehku

Breeka riht

Kâ behdu brihd!

J. Bedel.

Brihn druffteht.

No Inhrmallas-gubernements auktas waldschanas puffed: Collegienrath v. Brannschweig, Zensor

No. 125.

Isbailes mahja Deewu luhgt.

Tanni 1793schâ gabbâ, kad karfch un breefmas Wahzjemmi neschehligi pohstija, gaddijahs kahdam jauneklim saldatôs eet, kas fatwâs behrnu-deenâs gan pee mihleem Deewa wahrdeem un swehtahm luhgschanahm bija turrehts, bet kas pehz, par meldera puifi, un pehz kahdeem gaddeem atfal par meldera selli palizzis, luhgschanas-zekku bija pamettis, dohmadamâs: kam tas waijadsigs Deewu luhgt, woi tad patâs ne esmu deewögan gudris un labâs: kad es tikkai ween pareisi darru un gohbigi dshiwöju, tad wifs irr ittin labbi. Schi gudriba arri bija winna meisteram: tadehl, kad winna sudmalas ar ditwi gangeem rihbeja, tad tahs winnam sirdi ne dseedaja wifs dfeesminu: luhds Deewu, lai darbam dohd swehtibu, bet tad sudmallas rihbedami rittini tam galwu un sirdi pahrnehme tahdâ dfeesmä ween: berr maisâ, berr maisâ no puhra pufs feeku, no puhra pufs feeku! tew ne redj ne weens patâs, tew ne redj ne kahda ajs, berr maisâ, berr maisâ no puhra pufs feeku, no puhra pufs feeku!

Woi tahdu kas blehschi un jagli un dohma, ka ne kahda ajs tohs ne redj, muhsu laikôs wehl irr? — Tahdeem buhs ta alga lihds ar teem besdeewigeem. — Katris lai sirdi noleek tohs wahrduâs Dahw. dfeesmu grahamatâ 94, 9, kas to ausi irr dehstijis, kâ ne buhtu tas dsirdejis? kas to azzî padarrijis, kâ ne buhtu tas redsejis? un 139, 1 — 4 Kungâ, tu manni pahrmanni un pahstijî. Tu sinni mannu sehdeschanu un zelschanu, tu prohîi mannas dohmas no tahlenes. Lai es esmu jeb gullu, tad tu effi eptahrt manni, un usluhto wiffus mannus zekkus. So nekahds wahrds ne irr us mannu mehli, redji, Tu, Kungâ, to wiffu sinni, un Matt. 16, 26. Ko tas zilwekam palihds, kad winfch wiffu pasauli samanto, un tam tomehr fatwa diwehsele juhds?

Bet kâ nu bija ar to jaunekli, kas dohmaja ar

to gan un deewögan, kad zilweks gohbigi dshiwö un pareisi darra, luhgschanas ne waijagoht wifs? Kad winnam pirmâ reisê bija jadohdahs karra kauschanâ, tad winnam wiffai brihnischki ap sirds palikkahs. So nomannija: ar to naw gan, pareisi darriht, us to sirdi ne nahk nekahda epreezinaschana un spehks. Tad tam us reisi prahtâ eeschahwahs: tew jaluhds, tew jaluhds, tew ja-peesauz fatwâs Deewâs! Nu winfch gan deewösin kâ gribbeja luhgt, bet ne warreja, luhgschanas tam bija par wiffai sweeschahm leetahm palikkufchas, tik weenigi ween par kahdu laizinu no wiffahm luhgschanahm ehshanas luhgschanu ween warreja atminnetees, ko pee fatwa tehwa galda bija luhdsis: tadehl, kad Sprantschu leeli gabbali neganti, breefmigâ trohtsnâ, nahwes lohbas islaide un saldatûs nogahse kâ sahli plaujamâ laikâ, un, pee winna pascha, wiffai tutwa winnam pa kreifu un labbu rohku wihru pehz wihra nospehre, tad tas is dsikkumeem, no wiffas sirds weenumehr kluffinam ehshanas-luhgschanu kâ luhdse: mihlais Deewâs, swehti mums scho ehdeenu. Amen.

See zilwekeem tas nu gan kâ irr, ka, kad tee scho luhgschanu, ko tas saldatâs fatwâs isbailes karra-kauschanâ luhdse, buhtu dsirdejuschî, ka buhtu fahkuschi smee. — Bet schehligais, mihlais Deewâs pehz fatwâs muhschigas laipnibas un schehlastibas, scho luhgschanu, ko saldatâs, kâ pradmâs, no sirds luhdse, mihligi peenehme un paklausija, un to wiffâs kauschandâs isglahbe. — Karstâ pateizibâ pret fatwa pestitaju un schehlotaaju tas saldatâs, pehz fatwa deenesta laika, atnahze fatwâ dsimts-weetâ, par melderi palikke un, deewabihjigi un luhgschanas spehktâ dshiwodamâs, wiffem scho stahstu stahstija, fazzidamâs, ka isbailes un breefmas tam par swehtigeem pamahzitajeem us luhgschanahm un peesaukschanahm palikkufchas, ka breefmâs tas nomannijis, ka zilweks teescham bes luhgschanahm, un luhgschanas spehka ne warr buht, ka bes tahm win-

nam par lohpu japaleek. To lassijuschi, ko fazzim? Peeminnebami, kà Deewõ teesajis no eesahkuma, kà winsch tahs tautas sohda un schehlo, un pahri darra par wissu, ko mehõ luhdsam un prohtam, mums jasakka: arri scho luhgschanu ta saldاتا, ko tas is dsillumeem sawdõs firds-bailõs luhdsis, Deewõ augstakã sinnã paklausijis, ne ka tas saldats to muhscham saprattis: jo tas wissu warrenajs, stiprajs Deewõ to ehdeenu, ko tahm tautahm karra laikõs dohd baudiht, tahs behdas un firds-isbailes, kas tad laudis pahriwarr, par tahdu maltiti un ehdeenu swehti, kur tuhtstoschu tuhtstoschi mahzajs sawu Deewu atsicht, grehtus subdseht un pasemmigi sawu Pestitaju peeluhgt.

Woi tad tas naw deewõgan kauns leels un negants, kad schinnis muhsu meera-laikõs atrohuahs wehl leeli un masi, kas bes pateizibas sawu deenischta maisiti ehd, pee galda pee-eet, kã silweni peeteffa pee silles. Noteek daubskahrt, kã Salamans mahza sawdõs sakkamõs wahrõdõs 27, 7. Beechdusi diwehsele ir tihru meddu minn pa kahjahm. Lai mums weenumehr prahtã stahw muhsu Pestitaja swarrigi wahrdi: kaut jelle tu arridsan sinnatu, un paschã schinni tawã laikã, kas pee tawã meera irr waijadsijs! (Luh. 19, 42.)

St. 1.

Wihkeem laiwineekeem.

Nõ fenn Wahzu Awisõs lassiju scho stahju: Jauns laiwineeks paschã sesdeenas wakkarã sawu laiwu bij beidsis peekeaut ar prezzi. Nu brahlen, fazzija winna tehwa-brahlis, kad sahks eet? Laiwineeks atbild: Nihã agri laidischu no mallas. — Tehwa brahlis: Nihã agri? tatschu rihã swehtdeena! — Laiwineeks: Zer gan, bet kas par te? mehõ wairak luhkojam us wehju un laiku, ne kã us swehtu deenu. Wehisch labõ un rihã labbu gabbalu warru laist, kas tad pariht naw jamehro. — Tehwa brahlis: Brahlen, ne patihk tahdu wallodu dsirdeht. Sawõ wezzais tehws tã ne buhtu runnajs. Tas uhdens-zellã buhdams swehtdeenã pee mallas palikke, un ne schnohriti ne kustinaja. — Laiwineeks: Nu tas arr' wehl wihrs bij pehz wezzas mohdes, to laik warreja jittabi dsihwoht, kad laiwineeku tik mas bija; bet tag-

gad ween jaruhp, ka warr ko eepelnitees, taggad jits zittam waijaga papreekschu steigtees. — Tehwa brahlis: Un tomehr pee tezzeschanas ne palihd tschaklam buht, jakka mahzitajs Salamans (9, 11) un no Deewa swehtschanas un paliga ween mums wiss labbums nahk. Paleez schẽ, brahlen, swehti swehtu deenu, eij basnizã un eeklaufees Deewa wahrõdus, — un tad, pariht agri, brauz weffels ar Deewa paligu. — Laiwineeks jaw skahs palizzis: Tas nõ eet, es gribbu rihã braukt, Deewa wahrõdus jittu reisi warru klausitees, kad pee mallas jagukt nitna laika dehl. — Tehwa brahlis: Klau brahlen, ne nemm par launu, kad wehl wahrõdinu peelecku. Zif reischm esmu ar wezju tehwu ar laiwu gahjis. Lihdõ tik no mallas gruhde, tad pee stuhres stahwedams, sauze: Klusfajt, un tad zeppures no galwas un krustu mettuschu kluffam Deewu luhdse, un tad — Jesus wahrõdã — eelaide straumẽ. Un wezzais jif reischm man stahstijis, kã muhscham tam nelaimẽ ne eshoht notikkusi pa uhdens-zellu staigajoht, un wihrs 92 gaddus wezõ palizzis, ilgi deesgan dsihwojis, ka warreja labbu padohmu doht. Ar tewi arr' weenu reisi esmu brauzis, bet tahdu jauku eeraddumu ne redseju. Muzzite gan bij lihds un rupjus wahrõdus un pilsehtas schenku beskaunigas sines gan dsirdeju. Tas man ne mas ne patikke. — Laiwineeks: Ak, mihlais tehwa brahl, ko tad nu daud plufschteht. Brauktchu rihã. Ar Deewu! — Tehwa brahlis ar nopuhschamu aisgahuscham pakkal skattahs. Dhtrã rihã us basnizu eedams laiwu wairõ ne redseja, un atkal nopuhsdamees jaunu nebehdeeku Deewa schehlastibai pawehleja dohdadams: tas nabbadsinsch, ja Deewõ dohd, schodeen dajscham Deewa namnam garram laidihõ, un Deewa wahrdi ne sneegõ winna ausi un firdi. — No basnizas isgahjis brihnojahs fastapt laiwineeku puifi. Kur tad tu schẽ atkal gaddijees? waiza ar firds bailehm. Zer sitti, ne tahl no scheijenes effam usfehdufchees seklumã un ne warram wakkã tikt; nahku paligu mekht. — Aisgahje tehwa brahlis paligã ar laiwu; waijadseja iszelt prezzi, palahpiht laiwu, un lihds pirmdeenõs wakkaram puhlejahõ, kamehr warreja tahlak eet. Dauds laiwõs pa tam starpam garram schrehje pilnã wehja,

un tehwa brahliis aiseisjoht rohku sneegdamis ne ko ne teija, ka ween: »Tew buhs to swehtu deenu swehtih.

Muhsu basnijina arri stahw Daugawas mallâ. Daschâ labbâ swehdeenâ esmu basnijas laikâ redsejis baltas sehgeles garram lihgotees un dsirdejis laitwineeku fleegschanu. Teesa, ka retti weena swehdeena waffaras laikâ pahreet, kur ne redsetu kahdus laitwineekus muhsu basnijâ, bet jaukâ laikâ leelakais pulks brauz johkodami garram. Ak! tad man prahtâ naht, ko preezas mahzitajs Mattens raksta no Pestitaja: (9, 36.) »Rad winsch tohs laudis redseja pa pulkam, eeschehloja winnam ta sirds pahreem, jo tee bij iskaisiti un pamesti itt ka awis, kam ganna naw.« Drihj warrbuht, kad Deewo spreedihs, Daugawa sawu leddus dekki salausihs, tad atkal laitwinas sahks mums garram steigtees ar sawahm baltahm sehgelehm, garrahm rindehm weena ohtraai pakkaal sfreedamas, — un katrâ irr pa pahreem zilweku, kurru diwehseles, no Kristus dahrgi atpirktas, ar ja-aptohp ar Deewa eepreezinaschanu, tã-mahjâs, kã us zekku. Tad mihli laitwineeki, peeminneet scha stahsta mahzibu, un kad swehdeenâ jums kraftâ kahda basnijina spihd, lai arri tã buhtu nejaula un nekohpta, kã muhsu, — tik patt pee-eita pee mallas, atstahjeet airus un schnohri, — un dohdeet Deewam gohdu, atraddiseet ir pee mums to Deewa wahrdu un Kristus ewangeliumu, kas zilwekus us debbes-walstibu sawu un mahja Deewa prahtu darriht pehz Kristus preekschihmes. Tizzeet drohschi, ka ne weens Deewa wahrdinsch, ko usnemseet deewabijigâ prahtâ, ne paliks bes preeka-augleem. Paschi nomanniseet, ka ar Deewa paligu un apswechtischanu sechâs deenâs tahlak warr eet, ne kã septinâs, Deewam un winna swehtai deenai gohdu ne dewusch.

man ar sawu leelu mihlestibu pahre to leelu pasawles-juhru, ko sawu Atlantischu pasawles-juhru, irr pahreweddis us scho semmi, deenas-widdus Ameriku. Us leeleem uhdeneem braukdamis es daudsfreif juhs esmu sawâ prahtâ peeminnejis, ittun kã juhs arridsan man eeksch juhsu luhgschanahm preeksch ta Kunga waiga essat peeminnejuschi. Peeminneet daudj labbas deenas no juhsu tik tahli dsihwodama brahla, kas juhs no sirds mihlo, un wisswairaf pahre to preezajahs, ka zaur juhsu mihlo mahzitaju dsirdejis, ka juhsu mihlestiba us muhsu Kunga Jesu Kristu un us juhsu brahli artween sirsniga irr. Es jums ar ihseem wahrdeem, jik nu jau wehl schi wallodâ prohtu, no mannas reisoschanas (no manna zekka) gribbu stahstih.

No Bahzsemmes es tai 30tã Juhni reisoju us Olanderu semmi un tai 19tã Juhli nonahje tai pilssatã Amsterdam, no kurra tai 24tã Juhli bewohs ar leelu triju mastu fuggi tai leelã juhri, Nordse, kas widdu starp Guleru- un Sprantschu-semmi stahw (kurra abbas semmes no tahlesnes warrejam redseht.) Behz nu eegahjam tai leelã pasawles-juhri. Ta juhra-braukschana ar fuggem irr weena breefniga lecta, ko ar wahrdeem ne warr isrunnaht, un ne weens zilweks ne warretu dsihwos palikt eeksch teem leeleem wehseem, kur tee wilni gandrihs kã nammi zekahs un to fuggi kã weenu weeglu spaliwu gribb apriht, kad tas Kungs muhsu Deewo sawu stipru rohku pahre mums ne turretu un muhs ne sargatu. Gandrihs 5 neddelas mehs semmi ne dabbujam redseht, un pawissam 6 neddelas us juhru bijam. Juhs gan brihnsitees pahre tik leeleem uhdeneem, un tapatt ir man eet. Muhsu semmei, kas 4500 juhdes semmes apfahret rinki turr, tik weena dalla semmes un diwi dallas uhdena, un tas tã rahdahs, itt kã tas masums semmes eeksch teem leeleem uhdeneem peldetu. Pateesi, leeli irr ta Kunga darbi! Tai 1mã September es schi semmẽ esmu atnahjis, kur wisswairaf melni zilweki (Nehgeri) dsihwo, no kurreem masums to kristigu tizzibu peenehmis. Tai pilssatã Paramaribo arri balti zilweki no Ciropas dsihwo. Muhsu brahlu draudse jau wairaf kã 100 gaddus schẽ, un us teem zukkura-laukeem teem paganeem to swehtu preezas-mahzibu pasluddina, un eeksch

Patw. Wiffjonara 3scha grahmata.

Paramaribo tai 1mã Oktober 1852.

Wanni mihli brahli un mahsas!

Ta schehlastiba muhsu Kunga Jesus Kristus lai irr ar mums wisseem, flawehs lai irr winna wahrdõs un winna mihlestiba, ar kurru winsch muhs irr mihlejis lihds nahwei, ja lihds krusa nahwei. Slawehs lai irr winna swehtais wahrdõs, ka winsch

teem mescheem, fur neiveens ziltweks ne eet, meh's arridsam tohs nab бага paganus usmeklejam un tohs peetweddam pee muhsu Pestitaja. Tas irr gruhts darbs, wisstwairak tapeh3, ka ta faule mums riktigi wirs galwas stahw un degg ka krahsni. Pusdeend natw nekahdas ehna's, un faule artween sefchds rihda uslez3 un sefchds waktara nolaischahs. Seemas sche pawissam newa un tee ko'ski paleek artweenu salki un smukti. Ziltweki sche staiga plikki, ka Deew's winnus raddijs, zaur to arri daud's nefchihstibas irr starp winneem un wissadas negantibas. Kad tee atgreeschahs pee ta dsihwa Deewa, tad mums leels preeks, bet arridsan daud's firdehstu mums ne truhst. Es jau eefahku schihs tautas wallodu mahzitees un pateizu tam Kungam, ka es zaur winnu paligu to paschu drihs warreschu runnaht. Luhdseet ir juhs to Kungu, ka winsch man wissur palihds, un ka es ar darbeem un wahrdeem warru leezibu doht, kam es peederru, un tohs tik dahrgi atpirtus jehrius warretu peetwest muhsu mihtam Kungam Jesum Kristum, zaur ta sw. Gara spehku, wisstwairak arr, ka Winsch man weffelibu dohtu, eeksch tahs newesselas semmes man dsihwibu usturretu. Lihds schim esmu itin weffels un lihgsnis eeksch manna darba. Nistwaktar es tahs pirmas behres turreju pee weenu gaddu wezza behrina Mehgeru walloda: es gan wissu ne sapratu ko es pee kappa lassiju un likku dseedaht; bet tee Mehgeri manni sapratte. Wiss ko es preeksch muhsu Kunga Jesus Kristus sche eefahku darriht, tas man darra preeku, tapeh3 man lohti schehl, ka es ar schihs semmes eedsihtwotajeeim wehl tik mas warru runnaht. Meh's sche essam wairak ne ka 18 paganu mahzitaji. Nu man jasteidsahs satwu gramatu pabeigt, jo tas laiks irr ih's, un man natw wakas. Skrihwejeet man drihs atpakkal zaur juhsu mahzitaju, tad es jums wehl wairak no mannim un no schihs tahlas semmes rakstischu. Es gan gribbeju no Wahjsemmes juhs apmekleht, bet tas laiks bija ih's un tas arr daud's naudas makfa. Nu dsihwo-

jeet weffeli, un kad meh's schinni pasaulé wair's ne redsetumees, lai preeksch ta Kunga gohdibas krehfla neiveens no mums ne truhst! Wisseem daud's labbas deenas no juhsu brahla

M. C. B.

Nu, mihtli lassitaji, woi buhseet pasinnuschi scho wihru no winna gramatahm? Kad zitti eet us tahlahm semnehm mantu mekleht, jeb gohdu, jeb ka nu wehl zittus schihs pasaul'es eka-deewus sauz, un kad ne wairak tatschu labbu, weeglu dsihwi, tad schihs ziltweks eet pahr juhru, iszeesdams wissadas breefmas un isbailes, eet us weenu neweffelu semmi, ir pat satwu dsihwibu ne taupidams, tik ween tapeh3 — lai nab бага pasudduscha's paganu diwehseles no pasuschanas israutu un tam Kungam peetwestu. Woi te natw tizziba un mihtlestiba, ka ta eeksch Israeta wair's natw atrohnama? Ko nu meh's no winna mahzifimees, ko winna darrischana mums sluddina? Ne krahjeet setwim mantas wirs semmes, fur kohdi un ruhfa tahs samaita, un peh3 kurrahm sagli roht un tahs nosohg. Bet krahjeet setwim mantas debbesi, fur ned's kohdi ned's ruhfa tahs maita, un peh3 kurrahm sagli ne roht, ned's tahs nosohg. Matt. 6, 19, 20. Lai nu beidsiht ne-apnizzigi Deewu luhdsam par scho muhsu deewa-bihjigu kristigu brahli, ka tas Kungs winnam dsihwibu un weffelibu usturretu, ka Winsch siwehtitu winna siwehtu darbu, un ka tur, fur winsch par tahm nab бага paganu diwehselehm darbojahs, ta ka wissas mallu-mallás teem, kas tumfiba sehsch, satwu brinischku gaischumu liktu firdis un diwehseles atspihdeht, ka wissi nahktu pee tahs atsihschana's Deewa ta Kunga, un ko Winsch suhtijis, Jesus Kristus, un jo deenas klahtak nahktu ta leela deena, fur weens Gans buhs un weens ganams pulks. Amen.

G. W. B. . .

Br ih w drucke h t.

No juhrmallas-gubernements angltas-waldischanas puffed: Collegienrath v. Braunschweig, Zensor.

Drucktsch's pee F. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

No. 126.